

Regina Lebień

Język polski **ELEMENTARZ**

Część 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 03.02.2023 № 110)

Oznaczenia umowne

Posłuchaj

Zapamiętaj

Przeczytaj

Pomyśl

Opowiedz

O co prosimy Nowy Rok?

Podaruj nam, Nowy Roku,
blask promieni znad obłoków.
Wszystkim bliskim zdrowie, spokój
podaruj nam, Nowy Roku.
Podaruj nam dni wesołe,
dobrą klasę, miłą szkołę.
Podaruj nam blask na twarzy
i to, o czym każdy marzy.

CO TY DASZ NAM, NOWY ROKU?

Kalendarz pełen radości

Nowy Rok. Dwa krótkie słowa –
i wszystko będzie od nowa:
styczeń, luty i marzec:
Bałwanki, sanki, sasanki,
ciepły wiatr wydmie firanki –
i już się wiosna pokaże.
Powrócą ptaki z południa,
las się rozśpiewa jak lutnia:
kwiecień, maj –
dwa pachnące miesiące.
A potem stanie pod domem
czerwiec z koszykiem poziomek,
czerwiec promieni jak słońce!
A lipiec przysiądzie na lipie,
miodowym kwiatem posypie,
zapachnie żniwem i żytem.

Potem nad sadem rozbłyśnie
sierpień rumiany jak wiśnie,
sierpień okryty błękitem.
Srebrny od nitek pajęczyn
wrzesień dzwonkami zadźwięczy:
– Dzieci, już pora do szkoły!
Ech, pora kolorowa,
błyszcząca, kasztanowa –
październik, październik
wesół!
Listopad – wiatr jak latawiec
i biały szron na murawie
i chmury śniegiem pachnące.
Grudzień z choinką i w szubie.
Lubię choinkę i grudzień lubię,
cały rok – wszystkie miesiące.

Maria Terlikowska

1. Jakie nazwy miesięcy wystąpiły w wierszu?
2. Ile miesięcy ma rok?
3. Jaki miesiąc rozpoczyna rok, a jaki kończy?

Białe psoty

Biały puszek po kryjomu
ukradł mi kawałek domu.
Ukradł okna, komin, drzwi.
Trochę smutno mi.

Biały puszek po kryjomu
ukradł mi kawałek domu.
Ukradł płotek, schodki trzy,
lecz wesoło mi.

Przez te figle, przez te psoty
teraz dużo mam roboty.
Lecz wesoło mi.

1. Kto figlował i psocił?
2. Dlaczego dziecko przestało się smucić?
3. O jakiej pracy wspomina autor wierszyka?
4. Czy lubisz zimę i dlaczego?

1. Jak należy zachować się w lesie?
2. Czego można się dowiedzieć od leśniczego?
3. Opowiadamy, co widzieliśmy w zimowym lesie.

To **U**la i tata.
A to **u**le taty.
Tata ma matę.
Matą ot**u**li **u**le.
Ile **u**li ma tata?

Co słyszczyć w ulu zimą?

Na ośnieżonych polach stoją ule. Każdy ul jest domem jednego roju pszczoł. Jednej królowej matki i tysięcy pszczoł robotnic. Zimą pszczoły skupiają się w wielką żywą kulę. Poruszają skrzydełkami, grzejąc się wzajemnie. W samym środku roju zimuje królowa matka, którą własnymi ciałami chronią pszczoły. Zimą pszczoły nie wylatują z ula, trwają w półśnie. Pszczelarz nadśłuchuje odgłosów z ula i słysząc cichutkie brzęczenie roju odchodzi spokojny.

1. Opowiedz, jak zachowują się w zimie pszczoły.
2. Jak dba o pszczoły pszczelarz w zimie?

kura

rura

mur

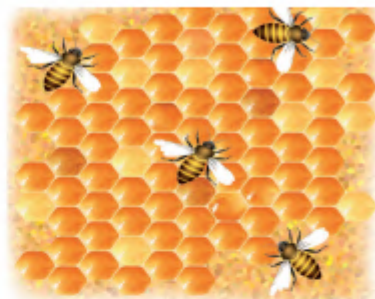
lupa

Ula

- Kto składa jaja w ulu?
- Kto zbiera nektar i pyłek?
- Kto nosi pyłek do ula?
- Kto robi miód?
- Dlaczego nie należy drażnić os, pszczół i szerszeni?

szerszeń

pszczola

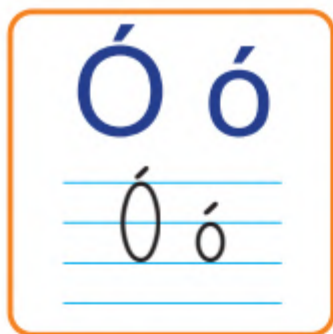
osa

Uwaga!

Nie zbliżaj się i nie drażnij os, pszczół i szerszeni.
Ich użądlenia są bardzo niebezpieczne dla życia.

wróbel
wró-bel
w r ó b e l

Wróbel

w – jest piękne,
r – równiutkie,
ó – jak piłka okrągłutkie,
b – się cieszy,
e – zaś chwali,
l – zachęca: “Pisz tak dalej”.

Stoi **rów**no rząd literek,
stoją **rów**no **róż**ne słowa,
nietrudno je ładnie pisać,
tylko trzeba chcieć **spró**bować.

Stanisław Aleksandrak

Zagadka:

Ptaszek co ludziom wiosnę zwiastuje,
Gniazda pod dachem sobie buduje.
Przed deszczem nisko, zatacza kółka.
Wiadomo wszystkim, że to

król

ołówek

góra

róża

królik

KARNAWAŁ W MOJEJ SZKOLE

1. Przyjrzyj się ilustracji i opowiedz, za kogo są przebrane dzieci na balu karnawałowym?
2. Czy są jakieś postacie z bajek?
3. Za kogo ty chciałbyś się przebrać?

ŚWIĘTO BABCI – 21 STYCZNIA

Babcia

Pachnie ciastem i wanilią,
i azalią,
ma dla wszystkich ciepły uśmiech,
miłe słowa,
przed złem świata, straszidłami
i wichrami
zawsze chronić mnie i bronić
jest gotowa.
Komputery ma po prostu
w małym palcu
i jest w grach ode mnie nawet
dużo lepsza,
a do tego ma niezwykły,
wielki talent –
najcudowniej i najpiękniej
mnie rozpieszcza...

Małgorzata Strzałkowska

ŚWIĘTO DZIADKA – 22 STYCZNIA

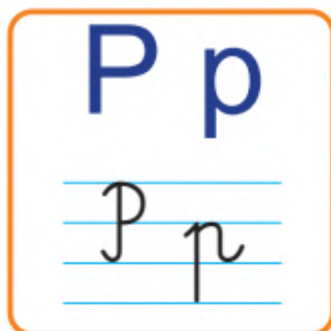
Dziadek

Dziadek zawsze tak ciekawie
opowiada,
zna historii chyba z milion
albo więcej,
wie, jak działa helikopter
i odkurzacz,
i dlaczego czasem w górze
widać tęczę.

Z dziadkiem można snuć marzenia
o podróżach,
pójść do lasu i do kina,
a w dodatku
latać w kosmos, szukać skarbów,
patrzeć w gwiazdy...
Jak to dobrze, że ty jesteś
przy mnie, dziadku!

Małgorzata Strzałkowska

ptak
p t a k

Anka karmi **ptaki**.
I **pa**ni karmi **ptaki**.
A to my:
Paweł, Ola,
Adelka i Kamil.

Mamy **po**karm
dla

Nakarmimy , , .

1. Jakie przysmaki niosą dla ptaszków dzieci?
2. Opowiedz, co lubi wróbel, gil i sikorka?
3. Czy ty też dbasz o ptaszki w zimie?
4. Jak im pomagasz przetrwać mroźną zimę?

pole

półka

piórnik

paw

Paweł

DOKARMIAMY ZWIERZĘTA W ZIMIE

To **po**lana.

A na **po**lanie

Mamy karmę

dla , , .

Kto nakarmi

nią , , ?

Pan

A my pomożemy.

1. Dlaczego dokarmiamy zwierzęta zimą?
2. Kto dowozi karmę do paśnika?
3. Jakie zwierzęta przyszły do paśnika i co będą jadły?
4. Czy widziałeś paśnik w lesie?

ZACHĘCAMY DO ZABAW ZIMOWYCH

Zabawy w „Bałwankowie”

Dziś zabawa w Bałwankowie,
disco, tam gdzie lodowisko.
Tańczą panie i panowie,
ale fajno, ale ślisko!

Mają dziwne kapelusze,
miski, wiadra, kryją uszy,
kolorowe mają zęby
i uśmiechy pełne gębą!

Mają stroje odlotowe,
śnieżnobiałe i lodowe,
z guzikami kamykami
według mody bałwankowej!

Tańcowały, aż się zgrzały,
a gdy z czoł pociekła woda
zjadły lody dla ochłody,
mróz do tańca sił im dodał!

Na lodowej tafli boso
tańczą pary bałwankowe,
marchewkowe gubią nosy,
a niejeden zgubił głowę.

1. Jaki nastrój panuje w Bałwankowie?
2. Opowiedz, jak wyglądały tańczące bałwanki?
3. Czy lepiłeś bałwanka i jak on wyglądał?

BEZPIECZEŃSTWO ZABAW NA ŚNIEGU

Wybieraj bezpieczne
miejsca do zabawy –
z dala od ulic, mostów,
torów kolejowych!

-
1. Na jakich obrazkach dzieci bawią się bezpiecznie?
 2. Jakie niebezpieczeństwo może spotkać nieostrożne dzieci?
 3. Jakie sporty zimowe uprawiasz?
 4. Gdzie spędzasz czas podczas ferii zimowych?

narty
nar-ty
n a r t y

Od rana pada ❄️❄️❄️.

A tam daleko Nela i Irenka.

Ale upadek! Nela tam, a narty na dole.

Kto poda Neli narty?

Przygody Koziołka Matołka (fragment)

Dali mu wspaniałe narty
I powiedli go wysoko.
A on z lęku najpierw lewe,
Potem prawe zamknął oko.

I poleciał przez powietrze.
Prosto na łeb i na szyję.
Leci, leci, a wciąż żywy!
Czy to czary, czy to cudy?

Kornel Makuszyński

1. Dokąd spieszył się Koziołek Matołek?
2. Jak myślisz, czy Koziołek pierwszy raz brał udział w skokach narciarskich?
3. Powiedz, jak mógł zakończyć się skok Koziołka.

Nela

nuta

nitki

notes

Zima w górach

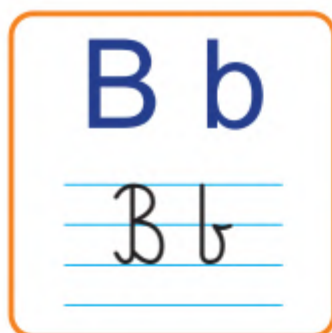
Góry zimą są szczególnie piękne. Podczas pieszych wędrówek można podziwiać ośnieżone szczyty i oddychać zdrowym, czystym powietrzem.

Stoki przykryte miękkim, białym puchem przyciągają wielu amatorów sportów zimowych.

1. Jak wyglądają góry zimą? Opisz wybraną ilustrację.
2. Dlaczego zimą w górach trzeba zachować szczególną ostrożność?
3. Jakie sporty można uprawiać zimą w górach?

Uwaga! Zimą góry bywają niebezpieczne. Często występują w nich groźne lawiny. Turyści mogą wędrować po górach tylko wyznaczonymi szlakami. Jeśli nie zna się dobrze trasy, lepiej skorzystać z pomocy przewodnika.

buty
bu-ty
b u t y

To **B**olek.
On ma **b**uty.
Obok **B**olka **B**urek.
Burek to .

Jest ranek. Bolek musi biec na lekcje, a Burek zostanie w domu.

Bolek zakłada kurtkę i ciepłe buty. Ojej, Bolek zostawił na półce z butami jabłko i bułkę! Burek miałby na bułkę ochotę.

1. Wskaż w tekście wyrazy z literą „**b**”.
2. O czym zapomniał Bolek?
3. Jak ubrał się Bolek? Czy ty też się ciepło ubierasz gdy wychodzisz do szkoły w porze zimowej?

Basia

bank

bat

banan

balon

To **bank**.

Tu tata ma konto.

W **banku** pani
poda nam **banknoty**.
A potem do marketu
po **buty**.

To market.

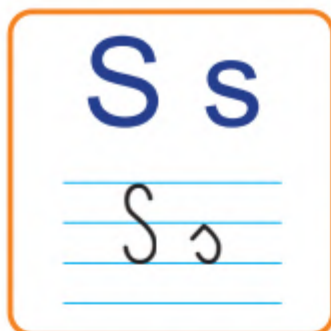
Tu tata kupi mi **buty**.

To **buty** na narty.

Takie **buty** ma **Beata**
i **Bartek**.

1. Czy byłeś z rodzicami w banku?
2. Do czego służą bankomaty?
3. Czy lubisz chodzić na zakupy do marketu? Co kupuje Basia z tatą?
4. Jakie zakupy możemy zrobić w markecie?

ser
ser

Walentynkowe przyjęcie

To kanapki dla **nas**. Kromka i plaster **sera**.
Na nim **nos** i **usta**. To kanapka-**smok**.
A tu kromka, **ser** i 2 plasterki pomidora.
Nos i **usta** to **paski** papryki. To kanapka-**lis**.
A inne kanapki?

1. Jak obchodzisz „Walentynki” w twojej szkole?
2. Co przygotujecie na przyjęcie Walentynkowe – może ciekawe kanapki lub ciasteczka?

Stasio

seler

smok

sanki

stół

Nierozważny Stasio

Stasio wybiera się z łyżwami na staw.

Stasio ślizga się po stawie.

Lód pęka i chłopiec wpada do wody.

Nieznajomy ratuje chłopca.

Przeziębiony Stasio leży w łóżku.

Chorego Stasia odwiedzają przyjaciele.

1. Opowiedz o przykrej przygodzie Stasia.
2. Dlaczego nazwano Stasia „nierozważny”?
4. Czym mogła się zakończyć przygoda chłopca?

POGODA MARCOWA

Marzec

Miesiąc marzec tak się maże
jak niegrzeczne dzieci.

To kroplami deszczu kapie
to znów słońcem świeci.

Wiatr, swawolnik, czasem jeszcze
garścią śniegu rzuci,
ale wszyscy dobrze wiedzą,
że zima nie wróci.

Irena Suchorzewska

Rano padał deszcz
ze śniegiem.

Po południu
świeciło słońce.

Wieczorem znów
prószył śnieg.

1. Opisz marcową pogodę.
2. Naucz się wierszyka na pamięć.

W marcu

Raz śnieg pada, a raz deszczyk.
Na jeziorze lód już trzeszczy.

Błękit nieba lśni w kałuży,
bałwan w słońcu oczy mruży.

– Koniec zimy. Przerwa. Dzwonek.

– To nie dzwonek, to skowronek!

Suchorzewska Irena

1. Co świadczy o tym, że zima powoli odchodzi?
2. Kto ogłosił koniec zimy?
3. Opowiedz o zmiennej marcowej pogodzie.
4. Jak należy się ubierać, aby nie zachorować?

Kra przy krze

Płynie sobie rzeka Wkra,
a po Wkrze sunie kra,
a po krze wrona skacze
i kracze: – Krra! Krra!

Na moście siedzi kruk nastroszony
i prosto z mostu woła do wrony:

– Dokąd to pani po rzece Wkrze
tak naprzód prze na krze?

– Już lody prysły, więc płynę Wkrą
z lodową krą do Wisły.

Hanna Łochocka

1. Kto z kim rozmawia w wierszu?
2. Dokąd płynie wrona i na czym?
3. Przeczytamy wiersz z podziałem na role.

Przysłowia

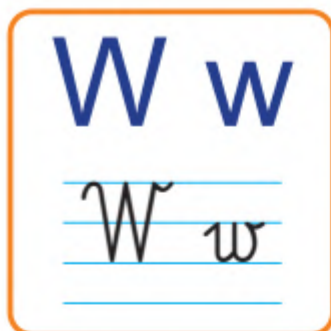
A po lutym marzec spieszy,
koniec zimy wszystkich cieszy.

Gdy w marcu topnieje,
to na wiosnę mróz bieleje.

W marcu, jak w garncu.

Gdy gęś dzika
w marcu przybywa,
ciepła wiosna bywa.

woda
wo-da
w o d a

Woda

Wie to stary oraz młody,
że nie sposób żyć bez **wody**.
To co żyje, **wodę** pije,
kwiaty, traw**y**, zboża, drzew**wa**,
a na drzew**ie** ptak, co śpiew**wa**.
Konie, krow**y**, psy i koty,
wielkie mogą mieć kłopoty
gdy się **wody** nie napiją.
Bo bez picia nie przeżyją.

Stanisław Karaszewski

1. Komu potrzebna jest woda? Do czego służy woda?
3. Jakie rośliny rosną w wodzie?
4. Do jakich celów człowiek używa wodę?
5. Dlaczego wodę nazywano skarbem?

worek

wrona

wrotki

walizka

Wanda

Co to jest? – rozwiązujemy zagadki

Białe gwiazdki z nieba wirują nad ziemią,
gdy słońce przygrzeje, w kropelki się zmieniają.

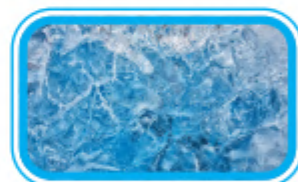
Jest ulotna, biała, ale nie jest dymem,
gdy nadejdzie, świat zmienia w bajkową krainę.

W niebie ktoś wodę przesiał przez sitko,
aż się zrobiło szaro i brzydko.

Białe kulki lecą z nieba,
tu na ziemi ich nie trzeba.

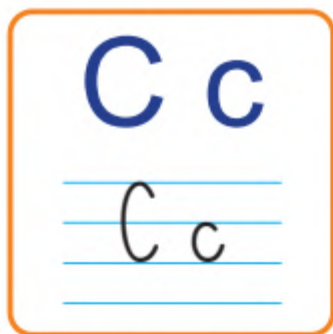
Na wodzie tafla twarda i śliska
zawsze się zjawia, kiedy mróz ściska.

Mróz pozamrażał zimowe mgiełki,
i świat przystroił w białe igiełki.

Rozwiązania zagadek szukaj wśród słów:
deszcz, śnieżynki, mgła, grad, lód, szron.

cebula
ce-bu-la
c e b u l a

Cela ma katar.

Mama **C**eli kroci **ce**bulę.

Mama robi syrop dla **C**elinki.

Doda do **ce**buli **c**ukru i mamy sok.

To dobry lek na katar.

Mama kupi krople do nosa i **cy**trusy.

1. Powiedz, jaki kształt ma cebula?
2. Do jakich potraw mama dodaje cebulę?
3. Cebula jest również lekarstwem gdyż ma wiele witaminy C.
4. Co będzie leczyć mama Celi sokiem z cebuli?

Ogródek na parapecie

Cyryl posadził cebulę w skrzynce na parapecie. Będzie ją podlewał, a niedługo wyrośnie z niej zielony szczypiorek. Warzywa, które pojawiają się wczesną wiosną nazywamy nowalijkami.

1. Co posadził Cyryl?
2. Jakie warzywa nazywamy nowalijkami?

cyrk

cytryna

cukierek

cymbałki

Cyryl

To cyrk

Na widowni pani **Ce**lina i jej klasa biją brawo.

Występują klauni.

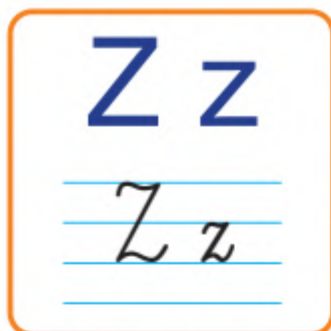
Klaun z **cy**trynami nazywa się **Ce**lek.

A na **cym**bałkach gra klaun **Cy**ryl.

W **cyr**ku jest naprawdę wesoło!

1. Opowiedz, jak wyglądają na ilustracji klauni?
2. Dokąd poszły dzieci ze swoją panią?
3. Co robią klauni w cyrku?

Zimowe dywany

Przy trzepaku stoi Zima
i trzepaczkę w rękach trzyma.

A jak jej się znudzi stanie,
to się weźmie za trzepanie.

Jeden dywan – z lodu tkany.

Drugi – śniegiem posypyany.

Trzeci – zimny i błyszczący,
a ostatni latający!

No i proszę! Właśnie na nim
siadła Zima z bagażami
i wrzasnęła cienkim głosem:

Chyba wiosnę czuję nosem!
Nie chcę słyszeć nic o wiosnie!
Odlatuję, gdzie pieprz rośnie!

1. Gdzie w wierszu spotykamy Panią Zimę?
2. Co robi Zima przy trzepaku?
3. Z czego wykonany był pierwszy dywan?
4. Co posypie się z drugiego dywanu?
5. Jak wygląda trzeci dywan?
6. Jak nazywa się ostatni dywan?
7. Dlaczego Zima odleciała na latającym dywanie?

znak

zamek

zegar

zupa

Zenek

Panna Marzanna

Ruszamy gromadą,
wesołym pochodem,
niesiemy Marzannę
nad zieloną wodę.
Płyn sobie, Marzanno,
szumiącym potokiem,
na morze szerokie,
na morze głębokie.

Zgiń, przepadnij, zimo,
i nie wracaj do nas,
na przyjęcie wiosny
otwórzmy ramiona.
A teraz, gdy zima
poszła już daleko
zatańcz z nami, wiosno,
nad zieloną rzeką.

Wanda Chotomska

Ciekawostka. Marzanna to kukła, najczęściej słomiana. Ma symbolizować wszelkie zło i choroby, które nękają ludzi zimą. Zgodnie z ludowym zwyczajem pierwszego dnia wiosny, czyli 21 marca, kukłę tę topi się lub pali na znak końca zimy.

1. Narysuj Marzannę i opowiedz o swojej kukle.
2. Kogo przedstawia Marzanna i dokąd płynie?
3. Jaka pora roku następuje po zimie?

JUŻ WIOSNA

Barwy wiosny

Wiosna w marcu się pojawiła,
świat szary w barwny zamieniła.

Zielony jest listek, zielona żaba,
zielone pąki, zielona trawa.

Zielone zrobiły się wszystkie drzewa,
żółte jest słońko co nas ogrzewa.

Czerwone maki i dziób bociana,
Różowe płatki są tulipana.

Białe krokusy i przebiśniegi,
niebieskie niebo i wody rzeki.

Wszędzie barwy wiosenne, nowe,
wszystko pachnące i kolorowe.

Regina Gruchalska

Pierwiosnek

- Kto pierwszy wita wiosnę?
- Pierwiosnek.
- A jak ją wita?
- Ukłonem.

Ukłon jej składa niski
i wyciągając listki woła:
Gramy w zielone!

Wanda Chotomska

1. Gdzie znajdziemy wiosnę?
2. Jak przyroda budzi się z zimowego snu?

PRZYRODA BUDZI SIĘ Z ZIMOWEGO SNU

Jest taki moment kiedy przyroda budzi się do życia, kiedy świat staje się kolorowy i bogaty w rośliny i zwierzęta. Wiele zwierząt budzi się ze snu zimowego. Na drzewach pojawiają się pierwsze listki, pączki. Rozkwitają pierwsze wiosenne kwiaty. Wiele ptaków wraca z ciepłych krajów. Wszędzie słysząc ich radosny śpiew.

Bociany

Klekoce bocian bocianowej
w Afryce nad rzeką:

– Czas się zbierać do podróży,
do Polski daleko!

Kiwa dziobem bocianowa,
brodząc w ciepłej rzece:

– Bardzo chętnie już, mój mężu,
do domu polecę.

Tu mi jakoś za gorąco,
duszno, słońce męczy.

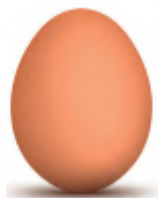
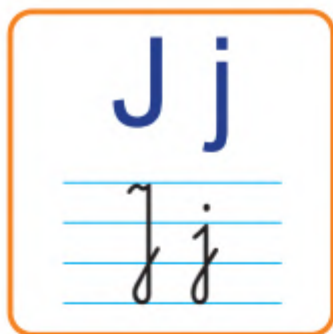
Nigdy nie ma niepogody
deszczu, chmur i tęczy!

– Tam nas czeka chłodna łąka,
czekają topole,
złote jaskry i kaczeńce
i gniazdo na szkole!

Irena Suchorzewska

1. W jaką podróż miały się wybrać bociany?
2. Na co narzekała pani bocianowa?
3. Przeczytajcie wiersz z podziałem na role. Ile osób jest do tego potrzebnych?

jajko
jaj-ko
j a j k o

Małe, większe i największe

Posłuchajcie, oto bajka:
były sobie ptasie jajka:
małe, większe i największe,
co nie mogły dojść do zgody,
które z nich jest najważniejsze.

Tak się jajka wyklócały,
aż skorupki popękały
i wykluły się pisklęta.
Żadne kłótni nie pamięta.
Ani pisklę koliberka,
co z muchami grywa w berka.
Ani ara, to, co papuguje,
cudze głosy naśladuje.
Ani wielki struś głuptasek
co wciąż głowę chowa w piasek.
Mały, większy i największy
razem zgodnie się bawiły.
Nigdy się nie pokłóciły,
który z nich jest najważniejszy.

Według Stanisława Karaszewskiego

1. Kto toczył z sobą spór?
2. O co kłóciły się jajka?
3. Co stało się z ptasimi jajkami w czasie kłótni?

Jola

jeleń

jabłko

jeż

jaskółka

Powrót jaskółki

Z ciepłych, dalekich krajów wraca jaskółka. Śmiga tak szybko i wysoko, jakby goniła obłoki. Spieszy się do swego gniazda, bo wiosna tuż-tuż.

Nagle obniżyła swój lot. Zrobiła kilka kótek nad zagrodą i zaświergotała wesoło:

– Wit! Wit! To mój dom.

Zajrzała pod okap dachu. Znalazła swoje gniazdo. Było zniszczone, ale nadawało się do naprawy. Wystarczą słomki i kilka grudek błota. Tak tęskniła do tego gniazda. To w nim zniesie jajeczka i wychowa swoje pisklęta. Najpierw musi się przywitać z gospodarzami.

Zaczęła nisko krążyć nad podwórzem, pokazując swój granatowy fraczek i białą kamizelkę.

Pierwszy zauważył ją Marek i radośnie zawołał:

– Mamo, mamó! Nasza jaskółka wróciła. – A ona głośno zaświergotała i śmignęła nad jego głową.

Złapała grudkę błota i wróciła pod dach naprawiać swoje gniazdo.

Regina Laskowska

1. Opowiedz, gdzie powróciła jaskółka?
2. Co będzie robiła na wiosnę?
3. Jak witała się jaskółka z innymi ptakami?
4. Kto z domowników zauważył jaskółkę?
5. Czy znasz przysłowie o jaskółce?

gniazdo

gniaz-do

gniazdo

W pewnym **gos**podarstwie,
w **gniaz**dku ponad drzwiami,
mieszkała jaskółka razem z pisklętami.

Kot nie ruszał piskląt,
choć zerkał ciekawie.
Kogut im się kłaniał,
pies ich **strzegł** łaskawie.
Kret spod ziemi znosił
tłuściutkie pędraki:
– Nakarm, jaskółeczko,
te swoje pisklaki!
Jaskółczęta rosły,
chciały latać same.
– Śmiało, drog**ie** dzieci!
Naśladujcie mamę!

1. Kto pomagał jaskółce nakarmić pisklęta?
2. Jak zachowywały się inne podwórkowe zwierzęta?

globus

gra

garnek

gumka

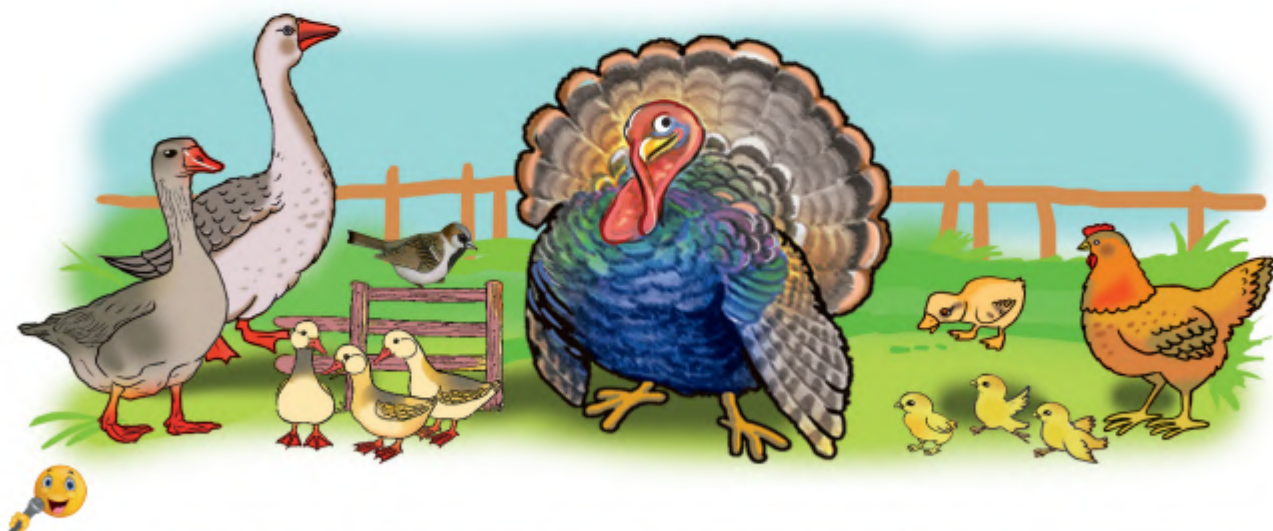

Gutek

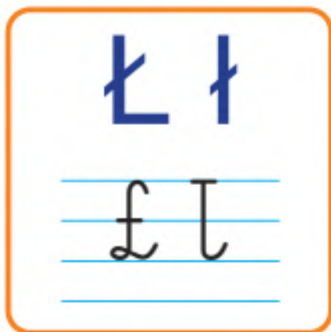

Gwar wiejskiego podwórka

Na podwórku Gutek było cicho i spokojnie. Tylko gałązki drzew delikatnie muskał wiosenny wietrzyk. Gutek siedział na ganku i nawlekał siostrze Gosi czerwone korale. Zobaczył to indyk, rozłożył skrzydła, zagulgotał i z trzepotem skrzydeł, rzucił się na czerwone kulki. Porwał korale w dziób i zaczął uciekać. Na podwórku zawrzało. Najpierw odezwał się piesek. Potem nisko zamruczała krowa, tuż za nią zabeczały owce, a zaraz po nich pokwikiwały świnki. Następnie odezwało się ptactwo. Zagulgotały indyczki, kury z kogutem na przemian prześcigały się w wydawaniu okrzyków jakby chciały powiedzieć: „Co ten indyk rozbójnik wyprawia?”

-
1. Jakie ptaki domowe są na podwórku Gutek?
 2. Co się wydarzyło na podwórku?
 3. Dlaczego nazwano indyka „rozbójnikiem”?

łopata

ło-pa-ta

ł o p a t a

Zrobię doł^łek, zrobię rów,
tu usypię kopczyk znów.
Chwyć mnie mocno, oprzyj nogę,
cał^ły ogród skopać mogę.

Wiosna w ogródku

Ogrodnicy zaczynają wiosenne porządki w ogrodzie.
Muszą przygotować ziemię do uprawy roślin.

1. Nazwij narzędzia na rysunkach.
2. Jakie prace wykonujemy w ogródku na wiosnę.

łuk

ławka

łódka

łatka

Łukasz

Mali ogrodnicy

Łukasz, Łucja i Agata
to mali ogrodnicy.
Wiosną mają dużo pracy.
Łukasz przekopuje łopatą ziemię
i wyrzuca korzenie chwastów.
Agata sadzi cebulki kwiatów,
sieje kwiaty i warzywa.
Łucja obcina gałązki krzewów.
Na koniec ogrodnicy podleją
konewką nasiona.

1. Co robi Łucja?
2. Kto sieje kwiaty?
3. Czym Łukasz przekopuje ziemię?

Wiosenne przebudzenie przyrody

Dmuchnął ciepły wiatr od łąki,
Już na gruszy pierwsze pąki!
Na jabłonce skrzeczy kawka:
– Tam pod płotem weszła trawka!

Wszędzie szczebiot, gwar wesóły.
W ulu się zbudziły pszczoły.
Jaki ruch i gwar w ogródku!
Witaj, wiosno, żegnaj, smutku!

1. Jak wyglądają drzewa owocowe wiosną? Co się dzieje w ogrodach?
2. Spośród podanych wyrazów wybierz te, które określają nastrój wiersza: *wesoły, smutny, pogodny, radosny, żartobliwy*.

Trzy farby Filipa

Było ich trzy: czerwona, niebieska i żółta. Każda leżała w osobnej, porcelanowej miseczce.

„Farby”! – ucieszył się Filip i zaraz zabrał się do malowania.

Namalował domek i dwa drzewka po obu stronach. Nabrał czerwonej

farby na pędzelek i pomalował nią dach domku. Potem opłukał pędzelek w wodzie i umoczył go w farbie niebieskiej. Przesunął nim kilka razy ponad domkiem.

„Moje niebo jest takie niebieskie jak prawdziwe – pomyślał. – Teraz trzeba pomalować drzewa i trawę”.

– Mam zieloną farbę! – ucieszył się.

– Już teraz mogę namalować trawę i listki na drzewie! A żółtą?... Żółtą pomaluję słońce i dmuchawce kwitnące w trawie!

Hanna Zdzitowiecka

1. Jakie kolory farb Filip wykorzystał do namalowania obrazka?
2. Z połączenia jakich kolorów można otrzymać zieleń?
3. Czy umiecie otrzymywać inne kolory?
4. Jakie kolory ma tęcza?

Filip

foka

firanka

filizanka

Śmieszny portret

Karton, farby, pędzel mam.
 Śmieszny portret namaluję wam.
 Mała głowa, wielki nos,
 cztery piegi, jeden włos.

Z przodu krzywe zęby dwa,
 to ty jesteś, a nie ja!

Śmieszny portret z tęczy kolorów,
 pełen żartu, dobrego humoru!

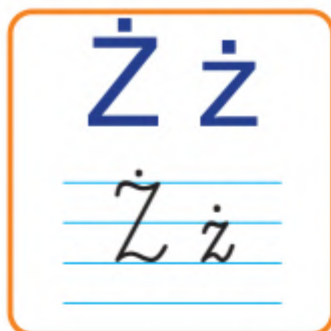
1. Jaki portret namalował autor wiersza?
2. Czy próbowałeś namalować swój portret?
3. Jak rozumiesz dwie ostatnie linijki wiersza?
4. Czy portret ten roześmiał cię?

Fotografie z wycieczki na wieś

W kwietniu klasa Alka wyjechała na wycieczkę do gospodarstwa ekologicznego. Dzieci były zachwycone zwierzętami, które hodowano w gospodarstwie. Widziały krowy z cielętami, kozy, barany i owce. Karmiły kury, indyki i kaczki. Zrobiły zdjęcia wszystkim zwierzętom. Będzie z tych fotografii piękny album.

1. Gdzie dzieci były z klasą?
2. Jakie zwierzęta widziały?

żaba
ża-ba
ż a b a

Żabie zawody

Zorganizowały raz żaby
nad stawem zawody,
która zgrabniej i dalej
skoczy do wody.

Najdalej skoczyła
mała żabka zielona,
ale która najzgrabniej?
Dotąd nie wiadomo.

Najpierw największa żaba
wykonała skok wspaniały.
A potem, po kolei,
inne żaby skakały.

1. Czy widziałeś żabkę?
2. Opisz jej wygląd.
3. Jak porusza się żabka?

Ciekawostka. W ogrodzie żyje wiele pożytecznych zwierząt. To prawdziwi pomocnicy ogrodnika. Sikory, jaskółki, jeże, jaszczurki, ropuchy i biedronki zjadają szkodniki roślin. Pszczoły i trzmiele zapylają kwiaty. Dżdżownice spulchniają i użyźniają glebę.

Żaneta

żmija

żyrafa

żubr

żonkil

WIOSENNA ŁĄKA

ślimak

żaba rzekotka

pająk

ważka

bocian

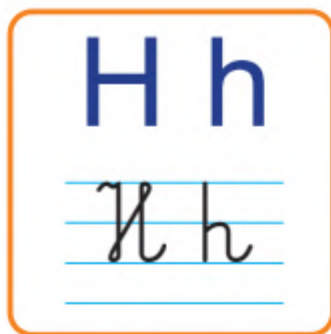
pasikonik

motyl – paź królowej

1. Jakie zwierzęta zauważyłeś?
2. Jakie zwierzęta jedzą trawę na łące?
3. Czym domem jest łąka?
4. Co łąka daje zwierzętom?

herbata

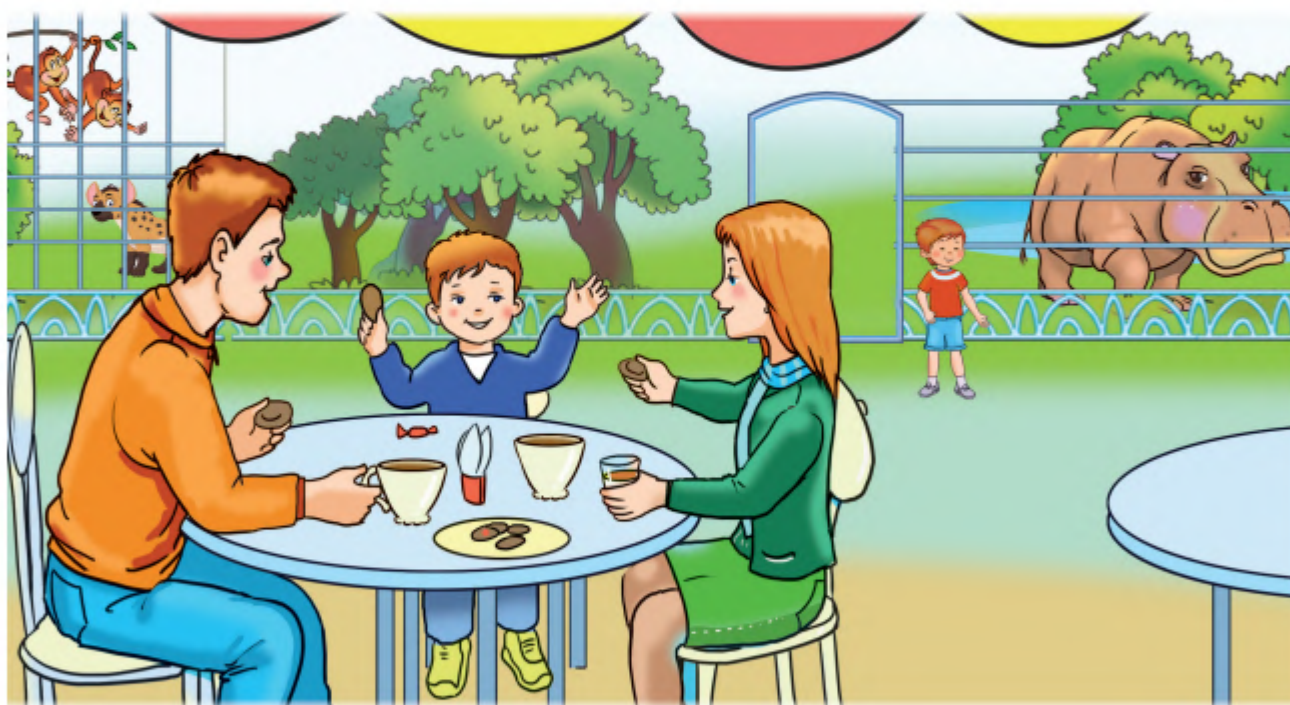
her-ba-ta

h e r b a t a

Hubert jest w Zoo z mamą i tatą.
Ogląda hieny, małpy i hipopotama.
Teraz mama i tata piją w kawiarni herbatę,
a Hubert je herbatniki.
Alejką spaceruje Henio, kuzyn Huberta.

1. Wskaż w tekście wyrazy z literą „h”.
2. Jakie zwierzęta zobaczył Hubert w Zoo?
3. Co piją rodzice Huberta?
4. Czy ty też byłeś w Zoo? Opowiedz, co tam widziałeś?

hulajnoga

hiacynt

helikopter

Halinka

Ale heca!

H – w dziedzinie **hec** jest specem,
strasznie ceni sobie **hece**.

Takie właśnie **hobby** ma:

„Gdzie jest **heca**, tam i ja!”

Na biwaku raz w **Hajnówce**

harcerz grał na **hejnałównie**.

A **H** myśli: „**Heca hecą**,
trzeba dmuchnąć mocniej nieco!”

I dmuchnęło takim dmuchem,

że zrobiło zawieruchę,

wydmuchało **halny** wiatr

od **Hajnówki** aż do Tatr.

Ale **heca! Heca hecą** –

z **halnym** wiatrem wszyscy lecą.

Ludzie oprzeć się nie mogą –

dzieciak leci z **hulajnogą**,

kołki się **huśtają** w płotach,

w Zoo fruwa **hipopotam!**

Huk, harmider straszny **hałas** –

hipopotam wpadł na szałas!

Krzyczy baba, krzyczy **juhas**:

hipopotam to nie mucha!

Szałas z **hukiem** się zawalił

juhas goni **H** po **hali**.

To nie **heca** – to jest piekło!

A gdzie **H** jest? **H** uciekło.

Zamiast płacić za te straty,

dało nura do **herbaty**.

Wanda Chotomska

1. Opowiedz, jakie wydarzenie opisane jest w wierszu.
2. Objaśnij, jak rozumiesz słowo „heca”.
3. Czy ten wiersz jest śmieszny? Opisz, co cię najwięcej rozbawiło.

Ch ch

Ch ch

chmura

chmu-ra

chmura

Wesoła chmura

A chmura w górze się śmieje.
Dlaczego jest taka rada?
Bo na nią nic nie pada.

Marek Książek

Do domu! Do domu!

Idzie chmura
ciemna, bura, duża.
Ojej! Będzie burza!
Szumią, gną się,
skrzypią drzewa.
Oj! Będzie ulewa!
Już zagrzmiało.
Już błyska.
Już i kropla...
Deszcz pryska!

Ewa Szelburg-Zarembina

1. Jaki panuje nastrój w wierszu?
2. Czy wiosną deszcz jest potrzebny?
3. Jakie bywają chmury?

choinka**chustka****chomik****chłopiec****Chinka****Walizeczka Rocha**

Pewien Roch miał walizeczkę,
na kółeczkach i w kratkę.
Roch ją bardzo, bardzo lubił,
aż tu bach! trach! i ją zgubił!

Szukał walizeczki w bankach,
w parkach, w bramach,
na przystankach,
w kamienicach, na ulicach
i na dworcach, i w piwnicach...

W końcu, po godzinach trzech
westchnął cucho:

– Ech! To pech!

Potem, smucąc się troszeczkę,
kupił nową walizeczkę,
po czym buch!

Zjadł miskę kluch,
bo Roch to był zuch za dwóch.

Małgorzata Strzałkowska

1. Jaka walizeczkę miał Roch?
2. Gdzie Roch szukał swoją walizeczkę?
3. Czy długo Roch się smucił?

szałas

sza-łas

s z a ł a s

1. Kto ogląda ogłoszenie?
2. Kto zaprasza do budowy szałas?
3. W jakim miejscu jest zbiórka?

Budujemy szałas

Budujemy szałas
z patyków i sznurka
gdy skończymy, zaprosimy
kolegów z podwórka.

No my Indianie,
mamy wigwamy,
w szałasie naszym
dziś zamieszkamy!

Nasz indiański wigwam
cały jest gotowy,
mały ciasny, ale własny
domek patykowy.

1. Z czego dzieci budowały szałas?
2. Czy szałas przypomina indiański wigwam?
3. Dlaczego dzieciom jest potrzebny taki domek?

szafa

szyszka

szpak

szalik

Szymek

Szymek pomaga mamie

Mama pracuje w ogródku, a Szymek jej pomaga.

– Szymku, podaj mi kosz – mówi mama.

Pieski Pimpek i Szyper buszują pośród krzewów bukszpanu.

– Może szukają myszy? – zastanawia się mama.

– No co ty, mamo, przecież to psy, a nie koty.

Ciekawe, kto ma rację.

1. Opowiedz, w jaki sposób pomaga Szymek mamie.
2. Jak myślisz, czego pieski szukają?
3. Czy ty też masz ogród i w jaki sposób pomagasz rodzicom lub dziadkom?

 czapka
 czap-ka
 czapka

Przygoda Czarka

Był czwartek. Padał deszcz. Czarek czekał w bramie na kolegę.
 Wtem usłyszał głos: – Masz ładną czapkę. Oddaj mi ją!
 Czarek poczuł ciarki na plecach. Odważnie nasunął czapkę na
 czoło. I wtedy z bramy wyskoczył piesek.
 Co on takiego robi? Czy wiesz?

1. W jaki dzień tygodnia miało miejsce opisane zdarzenie?
2. Jaka była pogoda?
3. Jak miał na imię chłopiec, o którym jest mowa w opowiadaniu?
4. Na kogo czekał?
5. Co się wtedy wydarzyło?
6. Co zrobił Czarek?
7. Kto ruszył na ratunek chłopcu?
8. Czy powinno się spełniać żądania starszych kolegów?
9. Czy można ukrywać takie zdarzenie?
10. Wymyśl swoje zakończenie tego opowiadania.

kaczka

czosnek

czapla

taczka

Czarek

PRACE WIOSENNE NA WSI

Wiosną na wsi jest wiele pracy. Babcia Czesia dba o szklarnię, w której rosną: czosnek, sałata, pietruszka i szczypiorek. Tato Czarka wraca z pasieki. Zaraz weźmie taczkę i łopatę, żeby skopać ziemię na nową rabatę.

– Czarku, poczekaj! Zobacz, jak pięknie wyrosły szpinak i czosnek – woła babcia.

– Zapowiada się pyszna kolacja – mówi tata i dodaje: – Potrafisz dbać o nasze zdrowie, mamu.

– Co robi nasz gość, pan Szczepan?

– Jest nad wodą. Obserwuje przez lornetkę czaplę. Po stawie pływają kaczki, a w stawie – leszcze i szczupaki.

1. Czym zajmuje się babcia Czarka?
2. Skąd wraca tata Czarka?
3. Co obserwuje pan Szczepan?
4. Opowiedz o pracy na wsi w porze wiosennej.

rzeka
rze-ka
r z e k a

Kotki

Jerzy i Adam szli brzegiem rzeki. Nagle patrzą... W rzece płynie koszyk. A w nim trzy kotki. Rzucili się na ratunek. Ale koszyk oddalał się. Krzyczeli: – Pomocy!

Na ratunek ruszył starszy pan.

Laską wyciągnął z rzeki koszyk. Kotki całe trzęsły się z zimna.

– Co z nimi zrobicie? – zapytał.

– Wysuszymy i nakarmimy. A potem poszukamy weterynarza.

1. Co zobaczyli chłopcy? Co było w koszyku?
2. W jaki sposób wzywali pomocy?
3. Kto ruszył na ratunek?
4. Jak się zachowywały kotki w wydostanym koszyku?
5. Jak myślisz, co wydarzyło się potem?

burza

zorza

morze

wierzba

Marzena

Polska rzeka Wisła

Wisła, błękitna rzeka,
królowa polskich rzek,
w górach bierze początek,
do morza płynie hen!

Najpierw Kraków spotyka,
ten sławny polski gród.
Potem Kazimierz stary
wita ją u swych wrót.

Dalej, nasza stolica –
Warszawa – na nią czeka.
Płynie i płynie Wisła,
najmilsza polska rzeka.

A gdy pożegna Warszawę,
do Gdańska kieruje swój bieg.
A potem w morzu ginie
najmilsza z polskich rzek.

Dz dz

Dz dz

dzwonek

dzwo-nek

dzwo-nek

Dziwna wizyta

Dz... dz!
Dz... dz... dz!

Otwórz! To ja.
Babulka-Jędzulka.
Mam dzbanek
pełen rodzynek
w czekoladzie.

Otwórz! Mam
czarodziejskie
dzwonki.
Zagrają każdą
melodię.

Kto tam?

Nie biorę
prezentów od
nieznajomych!
Zjedz je sama!

Nie znam cię!
Nie otworzę!
Dowidzenia.

1. Kto dzwonił do drzwi?
2. O co prosiła Baba-Jędza dziewczynkę?
3. Co proponowała nieznajoma babulka?
4. Co zrobiła dziewczynka?
5. Jak twoim zdaniem zachowała się dziewczynka?
6. Dlaczego nie wolno otwierać drzwi nieznajomym?

dzbanek

dzwon

dziadek

dziecko

Dzwinka

Dobre rady

1. **Nie** mów nieznajomym, jak się nazywasz i gdzie mieszkasz.

2. **Nie** wsiadaj do samochodu nieznajomej osoby.

3. **Nie** wpuszczaj obcych do domu.

4. **Nie** baw się daleko od domu. Nie wybieraj odludnych miejsc do zabawy.

5. **Nie** bierz żadnych prezentów od nieznajomych.

1. Czy przestrzegasz wskazówek, które pouczają cię o bezpiecznym zachowaniu?
2. Dlaczego nazywamy te wskazówki „dobrymi radami”?

Dź dź

Dź dź

dźwig
dźwig

Głos królowny

W pięknym pałacu mieszkała królowna,
a głos miała piękny bardzo miły.
Zła wiedźma ukradła królownie
głos, a dała jej swój piskliwy i kłujący
jak igła w serce.

Wiedźma leciała nad
dźwigiem, zaczepiła
się spódnicą o hak
i zawisała.

Wydawała dziwne dźwięki
aż wypadł jej głos królowny,
który złapał lecący łabędź.

Królowna w ogrodzie zobaczyła
krążącego nad nią łabędzia.
Otworzył dziób i oddał małej
królownie jej głos.

I co było dalej?

1. Jaki głos miała królowna i co zrobiła wiedźma?
2. Co się stało z wiedźmą, gdy leciała nad placem budowy?
3. Kto złapał głos królowny i co z nim zrobił?
4. Wymyśl swoje zakończenie bajki.

Dzi dzi

Dzi dzi

dzieci

dzie-ci

d z i e c i

Dzieci

To nic, że ktoś krzyknie na nie: łobuziaki!
To nic, że wciąż w kółko biegają.
To nic, że jak zwariowane latają.
Choć stale psocą dziewczynki i chłopaki,
to są wasze, kochane dzieciaki!

1. O jakich psotach mowa jest w wierszu?
2. Co dorośli powinni wybaczyć dzieciom?

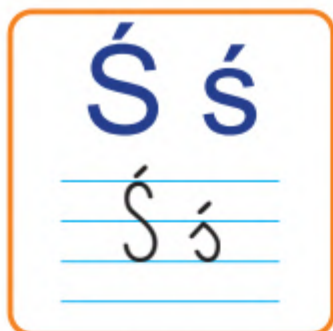
W krainie dźwięków

Dzisiaj rozpoznawaliśmy dźwięki:
fortepianu, skrzypiec, perkusji,
trąbki.

- Mój dziadek gra na trąbce –
pochwalił się Karol.
- Moja kuzynka Madzia uczy się
grać na flecie – dodała Ula.
- A ja mam dla was niespodziankę –
powiedziała pani. – Za tydzień,
w poniedziałek, pójdziemy na
koncert do domu kultury.

1. Jakich instrumentów słuchały dzieci?
2. Dokąd pójda w poniedziałek?
3. Jak wyglądały instrumenty dzieci?

ślimak
 śli-mak
 ś l i m a k

Ślimak, ślimak pokaż rogi,
 dam ci sera na pierogi.
 Jak nie sera, to kapusty,
 będziesz bardzo tłusty.

Order Uśmiechu

Ciekawostka. Wśród osób odznaczonych Orderem Uśmiechu są ludzie dobrzy i mądrzy, tacy, którzy są wzorem postępowania dla innych. Są to: lekarze, pisarze, piosenkarze, znani sportowcy i wiele, wiele innych osób.

1. Powiedz, jakie cechy, według ciebie, powinien mieć kandydat do nagrody Orderu Uśmiechu.
2. Może masz pomysł, kto zasługuje na Order Uśmiechu?

Si si

Si si

Do, re, mi, fa,
sol, la, si, do –
podśpiewują,
połem idą.

Osiem nut,
osiem sióstr
rozśpiewanych
w cieniu brzoź.

Do, re, mi, fa,
sol, la, si, do –
podskakują,
łąką idą.

Ośmiu braci,
osiem tonów
idzie łąką
w dal zieloną.

Osiem tonów
osiem dźwięków –
wszystkie razem,
są piosenką.

Tadeusz Kubiak

8

osiem
o-siem
o s i e m

Osiem nut

1. Jaki nastrój jest w wierszu?
2. O jakich braciach i siostrach mówi autor wiersza?
3. Czy umiesz zaśpiewać dźwięki gamy?

koń
koń

Konie wujka Wiktora

Wujek Wiktor karmi konia. Daje mu siano, owies i wodę. Ten koń ma na imię Siwek. To jest stary koń.

A to jest inny koń.
Ten koń to Karusia.
Jaś karmi Karusię.
Daje jej siano.

1. Jakie imiona mają konie?
2. Czym karmi się konia?
3. Czy widziałeś wyścigi konne?
4. Czy jechałeś na koniu lub kucyku?

Ni ni

Ni ni

niebo
nie-bo
niebo

W Zoo

Niebo nad Zoo takie **niebieskie**!

Słonie, jelenie i lwy spacerują spokojnie po niewielkich wybiegach.

Małpy siedzą na pniach drzew.

Ich małe gonią jedno za drugim wokół pni

Franio i Ania uważnie je obserwują.

W domu pobawią się w Zoo.

Zabawa w Zoo

Dzieci narysowały zwierzęta.

Poskładały kartki.

A na końcu
losowały.

Wilk!

Wilk!

Auuu...

Zenek naśladował wilka.

1. Jakie zwierzęta narysowały dzieci?
2. Kogo wylosował Zenek?
3. Czy umiał naśladować wilka?

ćma
ć m a

Skarga ćmy

Jest noc. Wszyscy już poszli spać.

Tylko ja, ćma, muszę latać i szukać pożywienia.

Każdy podziwia tylkoienne motyle. A o mnie mówią – nocny motyl. Jednak nikt nie chce malować ćmy. Może ty spróbujesz?

1. Na co skarży się ćma?
2. Czy widziałeś ćmę? Opisz, jak ona wygląda.

Zwierzęta aktywne nocą

Ciekawostka. Większość zwierząt nocą śpi. Ale nie wszystkie. Część z nich w nocy prowadzi aktywny tryb życia. Należą do nich: sowa, borsuk, ćma, nietoperz. Zwierzęta te nocą wychodzą ze swoich kryjówek i zdobywają pokarm.

1. Jakie zwierzęta w nocy nie śpią?
2. Co one robią w nocy, gdy jest ciemno?

Ci ci

Ci ci

ciastko
cia-stko
ciastko

Do mamy

Prosimy Cię,
Mamciu miła,
żebyś zawsze się cieszyła:
Ciągłe brała nas w objęcia,
mówiąc do nas:
„moje szczęścia!”.
Ciastko z kremem upieczemy
do łóżeczka zanieśliemy!
Bo my bardzo
Cię kochamy!
Nie ma drugiej
takiej mamy!

1. Do kogo są skierowane słowa wiersza?
2. Jak wy się odnosicie do swojej mamusi?

Bukiet

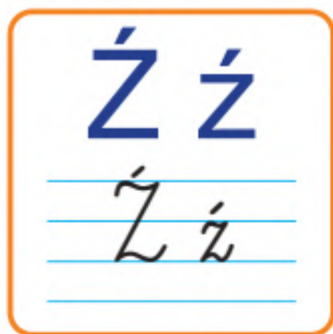
W małym bukiecie
majowe kwiatki
zakwitły wczoraj
na Święto Matki.

Majowe kwiatki
wstążką związane.
Niech sto lat żyją
Mamy kochane!

1. Kiedy obchodzimy Dzień Matki w Polsce i na Ukrainie?
2. Naucz się wiersza na pamięć.

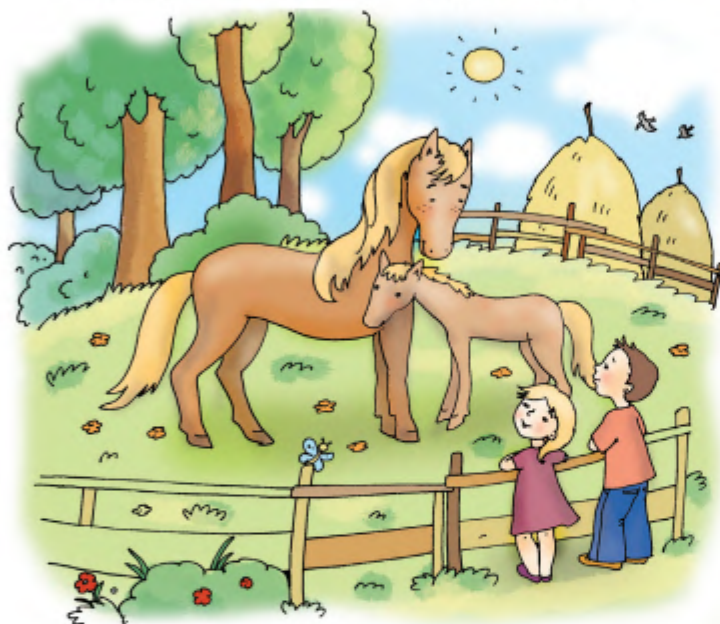

żrebak
żre-bak
ż r e b a k

Żrebak

- Mam dla was dobrą nowinę – mówi tata i pokazuje list.
- Od kogo ten list? – pyta Jasio.

- To list od wujka Wiktora – odpowiada tata.
- A co wujek napisał w tym liście? – pyta Jasio.
- Wujek Wiktor pozdrawia was i donosi – mówi powoli tata – i donosi... i donosi... Jasio niecierpliwie spogląda na ojca.
- Wujek napisał: Karusia ma małego konika, małego żrebaka. Żrebak jest zdrowy

i podobny do Karusi. Wujek nazwał go Kary.

- To wspaniale – mówi Jasio. – Będę się tym żrebakiem opiekował w wakacje.
- A ja będę mogła pogłaskać tego małego żlebaka? – pyta mała Lilka.
- Nie żlebaka, tylko żrebaka – poprawia siostrę brat.

1. Od kogo był list?
2. O czym napisał wujek?
3. Jakie imię dostał żrebak?
4. Co będzie robił Jasio podczas wakacji?

Zi zi

Zi zi

ziarno
ziar-no
ziarno

Ziewający król

W Zielonym Królestwie żył sobie król, który ciągle ziewał. Króla rozboleły szczęki od ciągłego ziewania, wezwał zielarkę i rzekł: „Zuziu, nazbieraj ziół, zaparz i daj mi je, żebym już tak nie ziewał!” Zielarka ruszyła w drogę po zioła, zziębła i zgłodniała. Nadleciał zielony smok i zionął ogniem na zziębnięte dłonie.

– Dziękuję ci, smoku.

Zielarka nazbierała ziela, załadowała na wózek, który trzeba było zawieźć do pałacu.

Usłyszała głosy ptaków. Były to głodne zięby. Zuzia rzuciła im ziarno, uratowała je od głodu.

Usiadła ze zmęczenia na gałęzi i zasnęła. Śniło jej się, że jest w Krainie Radości, gdzie jest ciepło i ludzie są uśmiechnięci. A gdy się obudziła świeciło słońeczko. Na wózku zioła były powiązane w pęczki, a na samym wierzchu największy pęczek ziół na ziewanie. Po zaparzeniu ziół i wypiciu król przestał ziewać.

Król powiedział, że spełni każde życzenie Zuzi. Ona chciała znaleźć się w Krainie Radości. Pomogły jej zwierzęta.

1. Dlaczego zwierzęta pomogły zielarce?
2. Jaka była Kraina Radości, do której chciała wrócić Zuzia?

dżem
d ż e m

Chora Ela

Ela nie poszła dziś do szkoły, ponieważ jest chora. Ma katar i kaszel. Musi przez kilka dni poleżeć w łóżku. Na śniadanie mama przygotowała jej drożdżową bułkę z dżemem i herbatę z sokiem malinowym.

Teraz Ela siedzi w łóżku i ogląda różne książki. Najbardziej zaintrygowała ją książka o zwierzętach mieszkających w dżungli.

Dżungla to olbrzymi las w ciepłych krajach. Wśród drzew i krzewów żyją tam różne zwierzęta, duże i małe. Między gałęziami latają kolorowe ptaki.

1. Jak wykorzystała czas Ela podczas choroby?
2. Jaką książką zainteresowała się Ela?
3. Gdzie mieszkają zwierzęta, które ogląda Ela w książce?

Dżon

dżokej

dżdżownica

drożdże

dżungla

Każdy ma jakiś zawód

Kto chleb piecze? – Piekarz!

Kto dom stawia? – Murarz!

Kto nas leczy? – Lekarz!

Kto stół robi? – Stolarz!

Janek uprawia dżudo.
Jest dżudokiem.

Jego tata i siostra
jeżdżą konno. Jeżdżą
w specjalnych strojach,
a na głowach mają
dżokejki.

**A co robi dżudok,
dżokej?**

1. Jakie jeszcze zawody znasz?
2. Jak ubrany jest dżudok, a jak jeździec?

BARWY OJCZyste

To jest flaga Polski.

Powiewa flaga,
gdy wiatr się zerwie.
A na tej fladze
biel jest i czerwień.

Czerwień – to miłość,
biel – serce czyste.
Piękne są nasze
barwy ojczyste.

Czesław Janczarski

1. Zwróć uwagę, gdzie na polskiej fladze jest biel, a gdzie czerwień.

Hymn Polski

Jeszcze Polska nie zginęła,
kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
szablą odbierzemy.

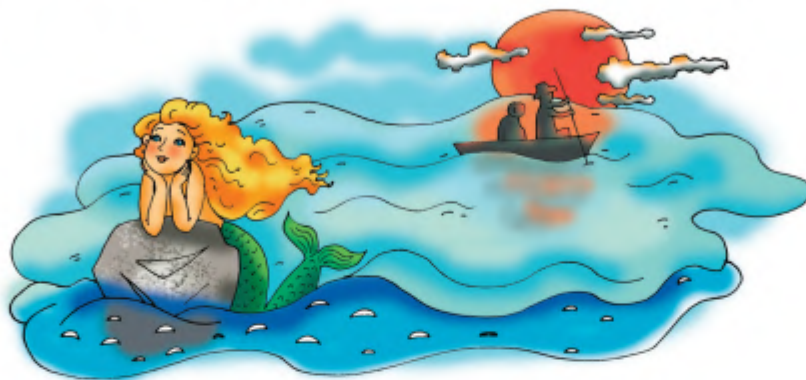

Refren:
Marsz, marsz, Dąbrowski,
z ziemi włoskiej do Polski!
Za twoim przewodem
złączym się z narodem.

To jest godło Polski.

Legenda o Warszawie

Bardzo dawno temu tam, gdzie dziś nad samym prawie wybrzeżem Wisły szumiał las. W lesie tym z pagórka tryskało źródło i rozlewało się w potok. W tym to potoku mieszkała syrena. Zauważyli ją rybacy i zachwycili się jej pięknym śpiewem. Zarzucili sieci i wyciągnęli z wody syrenę, bo chcieli ją pokazać swojemu księciu.

Pastuch, który pilnował uwięzioną syrenkę podziwiał jej urodę, a ona zaśpiewała piękną melodię i prosiła go, żeby ją uwolnił. Wypełnił jej prośbę, a ona rzekła, żeby szedł za nią. Syrenka skacząc na swoim rybim ogonie skierowała się w stronę Wisły. Szła i śpiewała, a gdy już była nad brzegiem Wisły, odwróciła się ku wiosce i zawołała na cały głos: – Kochałam cię, ty brzegu wiślany, kochałam was, ludzie, byłam waszą pieśnią, ale na rozkaz śpiewać nie chcę i wolę skryć się na wieki w fale wiślane.

Minęły lata i wieki, na tym miejscu powstała stolica Polski – Warszawa i na pamiątkę dziwnej przygody z syreną wzięło ją miasto za swoje godło.

1. O czym opowiada legenda warszawska?
2. Dlaczego syrenka nie chciała więcej śpiewać?
3. Czy widziałeś godło Warszawy, opisz wygląd syreny.

PAŃSTWO, W KTÓRYM MIESZKASZ – UKRAINA

Błękitno-żółta flaga Ukrainy – to błękitne niebo nad złotą niwą. Od czasów Rusi Kijowskiej dotarł do nas rodowy znak księcia Włodzimierza Wielkiego – trójząb. Dziś jest on w godle Ukrainy.

Hymn Ukrainy

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

To jest godło Ukrainy

To jest flaga Ukrainy

Legenda o Kijowie

Niegdyś żyło trzech braci: Kij, Szczek i Choryw.

Mieli oni siostrę Łybid.

Na wielkiej górze zbudowali miasto, które ku czci starszego brata nazwali Kijów.

Dwa inne wzgórza otrzymały imiona młodszych braci, którzy tam się osiedlili – Chorywica i Szczekawica, a jednej z rzek nadano imię Łybid.

Dzisiaj Kijów jest stolicą Ukrainy.

1. Skąd pochodzi nazwa stolicy Ukrainy?

Dar królowej wróżek

Bajka

Za górami, za morzami, w dalekiej krainie czarów, przy kolebce malej księżniczki zebrały się dobre wróżki ze swą królową. I gdy patrzyły na uśpioną twarzyczkę dzieciny, królowa ich rzekła:

– Niechaj każda z was obdarzy ją cennym darem wedle swej możliwości i chęci!

Na to pierwsza wróżka, pochylając się nad uśpioną, wypowiedziała następujące słowa:

– Ja dam ci czar piękności i sprawię, że kto ujrzy twarz twoją, pomyśli, iż ujrzał cudny kwiat wiosenny.

– Ja – rzekła druga – dam ci oczy jak toń wodna.

– Ja ci dam powiewną i wysmukłą postać młodej palmy – odezwała się trzecia.

– A ja – mówiła czwarta – dam ci wielki skarb złoty, dotychczas w ziemi ukryty.

Królowa zamyśliła się przez chwilę, po czym zwróciwszy się do wróżek, tak zaczęła mówić:

– Piękność ludzi i kwiatów więdnie. Złota, kto nie rozdziela między ludźmi, ten budzi ich nienawiść, a kto rozdzieli, temu pustka zostaje w skrzyni. Przeto nietrwałe są wasze dary.

– Cóż jest trwałego w człowieku i czymże ty ją obdarzysz, o królowo nasza?! – pytały wróżki.

A na to królowa:

– Ja jej dam dobroć. Wiedźcie, że wasze dary mijają, a dobroć trwa; jest ona jak źródło, z którego im więcej wody wyczerpiesz, tym więcej ci napłynie. Więc dobroć – to jedyny skarb niewyczerpany. To rzekłszy, królowa wróżek pochyliła się nad śpiącą dzieciną i dotknąwszy rękami jej serca, rzekła:

– Bądź dobra!

1. Jakie dary otrzymała księżniczka od wróżek?
2. Dlaczego królowa wróżek uważała, że są to dary nietrwałe?
3. Jaki „skarb niewyczerpany” podarowała księżniczce królowa wróżek?

Bajka o złym smoku, pięknej krakowiance i sprytnym Kubie

A w tej bajce było tak:
Żył na zamku książę Krak.
Obok zamku – tuż o krok –
W ciemnej jamie leżał smok.

Ten smok serce miał jak głaz.
Kraka córkę porwał raz.
Ojciec, matka leją łzy,
– Oddaj córkę, smoku zły.

– Tere-fere – oto co,
Za żonkę mi dacie ją!
Żył w Krakowie Kuba Smyk.
Sprytny. Radę znalazł w mig.

Rankiem następnego dnia
Kupił siarki wiadra dwa.
Skórkę owcy z kotka zdjął
I siarki nasypał w nią.

Znalazł owcę smok i rad
Na obiad ją sobie zjadł.
Wnet go ostry złapał ból,
Pije wodę – gul, gul, gul...

Puff! Po smoku. Księżę Krak
Do wesela daje znak.
Biały welon. Bukiet róż.
No i ... koniec bajki już.

Wiera Badalska

1. O czym opowiada ta krakowska bajka?
2. Jaki był Kuba Smyk?
3. Wymyśl dalszy ciąg bajki.

Biblioteka

- Mamo! Dziś była uroczysta lekcja – woła Dorotka i całuje mamusię na powitanie.
- A dlaczego uroczysta? – pyta mama.
- Pani poszła z całą klasą do biblioteki. Pani bibliotekarka wypisała każdemu z nas kartki czytelnika. Jesteśmy już czytelnikami. Możemy wypożyczać książki.

- Bardzo się cieszę córeczko.
- Pani położyła przed nami różne książki i myśmy sami wybierali. Ja wybrałam „Na jagody”.
- Czy wiesz, kto napisał tę książkę?
- Wiem! Napisała ją Maria Konopnicka, znana poetka polska. Teraz będę czytać i czytać.

Przeczytam wszystkie książki!

1. Dlaczego trzeba odwiedzać bibliotekę?
2. Lubisz korzystać z biblioteki?

Mamy dobre maniery

Gdy się dzieci mają żegnać, „Do widzenia” mówią sobie.
Uśmiechają się do siebie i podają sobie ręce.

Pewien chłopiec jest przez wszystkich w klasie bardzo lubiany. Narysował serce i srebrne kluczyki z wyrazami, których sam często używa. Co chciał nam powiedzieć?

Asy z pierwszej klasy

Czy myślicie o tym czasem,
kogo można nazwać asem?
As porządnie jest umyty.
Dba o książki i zeszyty.
As chusteczkę ma do nosa,
śmieci wrzuca wprost do kosza,
as nie skarży na kolegów,
umie prosto stać w szeregu.
As „dzień dobry” mówi pierwszy,
ładnie śpiewa, powie wierszyk,
as na lekcji dba o ciszę,
as już całkiem nieźle pisze,
do dwudziestu liczy ładnie
i... zagadkę tę odgadnie.

Hanna Ożogowska

1. O jakich dobrych przyzwyczajeniach mówi wierszyk?
2. Czy o sobie możesz powiedzieć: „Jestem asem”?

Wakacyjny dzwonek

Jak brzmi ostatni dzwonek szkolny?

Woła: – Od jutra będziesz wolny!

Woła: – Wakacje! Pakuj plecak!

I żadnych zadań nie poleca...

I śpiewa, dzwoni — jak skowronek,

Bo to ostatni szkolny dzwonek.

Dźwięk dzwonka biegnie przez ulice

I dzwoni nam po raz ostatni.

Odpoczną ławki i tablice,

Korytarz i wieszaki w szatni.

Żegnajcie, dzieci! Do widzenia!

Czeka was zieleń, las i słońce!

A dzwonek? Zachrypł od dzwonienia...

Odpocznie sobie dwa miesiące.

Maria Terlikowska

1. W jaki sposób szkoła żegna się z uczniami?

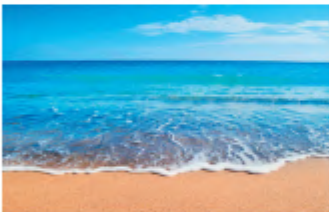
Zagadki wakacyjne

Duża i dmuchana;
Bardzo kolorowa.
Hop! Do góry lubi latać.
To piłka /plażowa/.

Zamek z piasku z nią zbudujesz,
choć cała plastikowa.
Po zabawie – obok grabek
w wiaderku się chowa. /łopatka/.

W wodzie zawsze je zakładam,
Przez ręce, głowę.
Już się teraz nie utopię.
Bo mam koło /ratunkowe/.

Gdy słońce mocno świeci
To wtedy nam się marzy
By koc szybko rozłożyć
Na piaszczystej /plaży/.

Wody wcale się nie boi;
Lubi pływać po jeziorze.
Ale są potrzebne wiosła,
By nas fala lepiej niosła. /łódka/

Wakacyjne przestrogi

1. Nie baw się w pobliżu jezdni.
2. Kąp się tylko w miejscach dozwolonych.
3. Osłaniaj głowę przed ostrym słońcem.
4. Do opalania używaj kremów z filtrem ochronnym.
5. Nie zrywaj i nie jedz owoców, których nie znasz.
6. Nie chodź bez opieki w nieznane miejsca.

Zielony list

Wczoraj nauka, dzisiaj już
Zaczęły się wakacje!
Weź mocne buty, plecak włóż,
Na stację czas, na stację!

Już pociąg rusza, słysząc gwizd,
Już miasto poza nami.
Jutro wyślemy pierwszy list
Z namiotu pod sosnami.

Zielone ściany będą tam,
Zielone będą stoły.
Więc list nasz będzie taki sam
Zielony i wesoły.

Roman Pisarski

1. Jak sądzisz, dlaczego ludzie wysyłają do siebie pozdrowienia z wakacji?
2. Dokąd wybierasz się na wakacje? Opowiedz o swoich wakacyjnych planach.
3. Wymieńcie się w klasie adresami. Może napiszecie do siebie pozdrowienia z wakacji.

SPIS TREŚCI

Nowy Rok	3
Co ty dasz nam, Nowy Roku?	4
Karnawał w mojej szkole	9
Święto Babci – 21 stycznia.....	10
Święto Dziadka – 22 stycznia.....	11
Dokarmiamy zwierzęta w zimie	13
Zachęcamy do zabaw zimowych.....	14
Bezpieczeństwo zabaw na śniegu.....	15
Pogoda marcowa.....	22
Już wiosna	30
Przyroda budzi się z zimowego snu	31
Wiosenna tąka	41
Prace wiosenne na wsi	49
Barwy ojczyste.....	66
Państwo, w którym mieszkasz – Ukraina.....	68
Świat lektury.....	70
Do zobaczenia w drugiej klasie.....	78

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Регіна ЛЕБЕДЬ

Польська мова

БУКВАР

Підручник для 1 класу з навчанням польською мовою
закладів загальної середньої освіти

(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

В оформленні підручника використано ілюстративний матеріал з колекцій вільних зображень мережі Інтернет на сторінках: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 76, 77, 78.

Польською мовою

Редактор *Ольга Бойцун*
Художній редактор *Ігор Шутурма*

Формат 84×108 $\frac{1}{16}$. Ум. друк. арк. 0,0.
Обл.-вид. арк. 0,00. Тираж 000 пр. Зам. №

Державне підприємство
«Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ»
79008 Львів, вул. Галицька, 21
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4826 від 31.12.2014
www.svit.gov.ua
e-mail: office@svit.gov.ua
svit_vydav@ukr.net